

پرفروش‌های کتاب در سال ۹۴

«دختر شینا» در صدر

سال ۹۴ اگر چه باز هم اتفاقی در سرنامه مطالعه کشور رخ نداد و اوضاع چندان مناسبی به لحاظ کتابخوانی در کشور ایجاد نشد اما بودند آثاری که هفته‌ها در جدول پرفروش‌ها قرار گرفتند و با نشر آنها نشان از استقبال اهالی کتابخوان داشت که در این میان صدر جدول فروش از آن کتاب «دختر شینا» نوشته بهناز ضرابی‌زاده شد. در رده دوم رمان «امیرا» اثر صادق کریم‌قزاق قرار گرفت و «آن بیست و سه نفر» اثر تحسین‌شده احمد یوسف‌زاده سوم شد. در رده‌های بعدی کتاب‌های «حاج قاسم» و «خانواده» قرار گرفتند که آثاری برجسته در حوزه کتاب بودند. همچنین در میان آثار قابل توجه و پرمخاطب سال ۹۴ در ادبیات مقاومت و دفاع مقدس می‌توان آثار ارزنده‌ای را یافت که از جمله آنها کتاب «من زنده‌ام» نوشته معصومه آباد است که با ۴۰ ماهه اسارتش در زندان‌های رژیم بعثی عراق را در بر می‌گیرد. همچنین کتاب «بازگشت از نیمه راه» به تألیف علی الفت‌پور که به جریان‌شناسی چهره‌های سیاسی می‌پردازد با ۱۰ بار چاپ و شمارگان ۲۵ هزار نسخه جزو آثار پرفروش سال ۹۴ بود. از دیگر آثار مورد توجه در سال ۹۴ باید به کتاب «سلام بر ابراهیم» اشاره کرد که در هفته‌های مختلف در جمع پرفروش‌ها قرار گرفت. همچنین «انسان ۲۵۰ ساله» کاری از موسسه جهادی (صهبا) نیز یکی دیگر از کتاب‌هایی بود که در سال ۹۴ با اقبال مخاطبان روبه‌رو شد و در دور فروش نیتفاد امید می‌رود که توجه به کتابخوانی در سال جدید با انتشار آثاری ارزنده در این حوزه افزایش یابد.

انتشار آثاری جدید از ادبیات دفاع مقدس

کتاب «آخرین باری که زود رسید» و «بچه‌ها دیدن ترون نشه» از مجموعه روایت‌های زندگی شهیدان توسط انتشارات روایت فتح روانه بازار کتاب شد. کتاب «آخرین باری که زود رسید» به مرور زندگی شهید حسن طاهرنژاد به قلم لیلا خجسته‌راد می‌پردازد. در این کتاب از زبان مادر، خواهر، همسر و برخی اقوام و دوستان این شهید فرزانه‌ای از زندگی وی روایت شده است. در انتهای کتاب نیز وصیتنامه این شهید درج شده است. کتاب «بچه‌ها دیدن ترون نشه» نیز به زندگی شهید مهدی رضایی‌مجد به قلم سلیمینم موسویان می‌پردازد و در آن نیز نویسنده از زبان مادر، پدر، خواهران و برادران و برخی اقوام و نیز دوستان و مربیان این شهید به شرح فرازهایی از زندگی وی پرداخته است.

■ ■ ■

برگزاری بزرگداشت روز جهانی کتاب کودک

اعضای انجمن نویسندگان کودک و نوجوان به مناسبت بزرگداشت روز جهانی کتاب کودک و دیدار نوروزی، ۲۹ فروردین‌ماه از ساعت ۱۷ تا ۲۰ در خانه هنرمندان گرم می‌آیند. در این گردهمایی با به سنت این تشکل غیردولتی که هرساله مراسم نکوداشت یکی از پیشکسوتان را برگزار می‌کند از مهدی حجوانی که در زمره بنیانگذاران انجمن نویسندگان کودک و نوجوان است، تقدیر خواهد شد. دوم آوریل برابر با ۱۴ فروردین روز جهانی کتاب کودک است و دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان می‌کوشد با ترویج این روز به ضرورت کتاب و کتابخوانی و لذت خواندن در کودکان و نوجوانان بپردازد و هرسال یک نویسنده و تصویرگر از یک کشور پیام و پیوسته این روز را آماده می‌کنند. در این دوره نیز کشور برزیل عهده‌دار تهیه پیام و پیوسته سال ۲۰۱۶ است و لوسیاناسترونوی یکی از نویسنده‌های کودکان در کشور برزیل در پیام خود با عنوان «روزی بود، روزگاری بود» ماجرای لذت‌آشنایی یک کودک با کتاب را بیان می‌کند. روز جهانی کتاب کودک به افتخار زادروز هانس کریستین آندرسن، نویسنده مطرح داستان‌های کودکان نام‌گذاری شده است.

■ ■ ■

شبکه ۳ اچ‌دی می‌شود

ماعاون سیمای رسانه ملی زمان اچ‌دی شدن شبکه ۳ سیما را خرده‌دماه یا اوایل تابستان عنوان کرد. به گزارش مهر، علی‌اصغر پورمحمدی افزود: آقای سرفراز، رئیس صداوسیما پیش از این دستور تبدیل اس‌دی به اچ‌دی شبکه ۳ سیما را در یک برنامه زمان‌بندی شده داده بود که با تلاش همکاران فنی این اقدام بزودی انجام خواهد شد. وی با اشاره به هزینه‌های لازم برای اچ‌دی شدن شبکه‌های سیما یادآور شد: در سراسر دنیا دولت‌ها به صورت یک برنامه ملی سرمایه‌گذاری کرده و بودجه‌هایی را در اختیار قرار می‌دهند تا به ارتقای تکنولوژی رسانه‌های کمک کنند. ما در این حوزه باید هزینه‌های سرسام‌آوری را متحمل شویم و امیدواریم دولت به ما کمک کند.

فرهنگ و هنر

گفت‌وگوی «وطن‌امروز» با بهناز ضرابی‌زاده، نویسنده کتاب «دختر شینا»

بارها با هم گریه کردیم

مقاوم از دوران دفاع مقدس دست‌نزدید؟

خانم قدم‌خیر محمدی کنعان در ابتدا تمایلی برای انجام گفت‌وگو و بیان خاطراتش نداشت.

فرزندش به من گفت وی علاقه‌ای به این کار ندارد اما من با علاقه و سماجت عنوان کردم جناز انجام گفت‌وگو، دانستن زندگی وی برای من به شخصه ارزشمند است و دوست داشتم از زبانش به جگونگی زندگی‌اش پی ببرم. بالاخره در اسفندماه سال ۱۳۸۷ توانستم با خانم محمدی کنعان تماس بگیرم و صحبت کنم و از تمایلم برای دیدار و گفت‌وگو حرف بزدم، وی این مساله را به زمانی دیگر واگذار کرد. اما با وجود گذشت چند ماه از پرونده‌ها و فیلم‌ها قسمت شد و به پرونده شهید حاج‌ستار ابراهیمی رسیدم که نامش برای آشنا بود. براساس کنجکاوی زنانه به اطلاعات پرونده‌شان توجه کردم و دریافتم همسر حاج ستار در زمان شهادت وی خیلی جوان بودند و در روستای قایش از شهرستان رزن استان همدان زندگی می‌کنند. از آن لحظه همسر این شهید در ذهنم جا گرفت و سوالات مختلفی به سراغم آمد. این درگیری ذهنی در نهایت منجر به جست‌وجو برای یافتن آدرس و مشخصات قدم‌خیر محمدی کنعان شد.

«دختر شینا» اتفاقی بزرگ در ادبیات داستانی سال گذشته بود که موجب شناخته‌شدن شما شد. پیش از نگارش این کتاب چه تجربیات و سوابقی در عرصه نویسندگی داشتید؟

از کودکی به نویسندگی علاقه داشتم و از نوجوانی می‌نوشت‌م و با کلمون پرورش فکری هم در ارتباط بودم. «دختر شینا»، هفتمین اثر منتشر شده از من بوده و پیش از این کتاب‌های «کنجشک سبز و آبی» که برگزیده کتاب سال دفاع مقدس شد، «بابای ۹ سالگی» که برگزیده کتاب سال کودک و نوجوان شد، «مرغ شل» که کتاب طنز اجتماعی برای نوجوانان است، «سبب آرزو» شامل ۲ داستان نوجوانانه، «آدم برفی» که کتاب سال سلام بچه‌ها شد و «آن روز سه‌شنبه بود» از من به چاپ رسیده است. این توضیح نشان می‌دهد من پیش از «دختر شینا» هم در زمینه ادبیات کودک و نوجوان در موضوع دفاع‌مقدس فعال بوده و به‌جوابی هم رسیده بودم، اگر چه «دختر شینا» معنای متفاوتی برایم رقم زد.

■ چه مسیری طی شد تا به نگارش زندگی زنی

قبل‌التحریر

با خودش گفته بود زندگی این‌ زن را من می‌نویسم. تصمیمش را گرفته بود. کار هم که تمام شد، برده بودش پیش یکی از همین ناشره‌های چندگان گمنام حوزه دفاع‌مقدس. سر دوانده‌بودندش! در نهایت هم ناامید نشده و کار را رسانده بود به مرتضای سرهنگی حوزه هنری. سرهنگی گفته بود سرمان شلوع است و بعید است به این زودی‌ها جوابت را بدهیم. کار را داده و برگشته بود سر کار خودش در کلمون پرورش فکری همدان. می‌گفت به ۳ روز نکشیده بود که جوابش آمد. سرهنگی این بار تماس گرفته بود. پشت تلفن هیجان‌زده گفته بود ضرابی‌زاده چه کرده‌ای! ضرابی‌زاده چه کرده‌ای! بعد هم کتاب رفته بود توی نوبت چاپ و به یک سال نرسیده راهی پیشخوان کتاب‌فروشی‌ها شده بود. اینها روایت تولد «دختر شینا»ست. کتابی که این روزها با تیراژ ۱۸۰ هزار نسخه در بازار نشر رکورد زده و بعد از «من زنده‌ام» و «هنر اتفاق جدیدی در روایت‌های زنانه از جنگ محسوب می‌شود.

حین‌التحریر

«دختر شینا» شامل خاطرات و زندگینامه مرحوم قدم‌خیر محمدی کنعان، همسر شهید ستار ابراهیمی در فرماندهان سپاه همدان است. کتاب شامل شرح زندگی آن مرحوم از کودکی تا ۱۳۶۵ است که همسرش به شهادت رسید و او را با ۵ فرزند قد و نیم‌قد تنها گذاشت. ضرابی‌زاده سعی کرده تمام زندگینامه و فراز و نشیب‌های زندگی مرحوم محمدی و حجم عظیم تنهایی‌های او را

فرهنگ و هنر

دختر شینا

است. در آن لحظه که از زبان ایشان اشاره شد که کتاب خوبی است و خوب به جزئیات پرداخته است، شیرینی خاصی برایم رخ داد. در واقع پاداش تلاش‌هایم را گرفتم. در حقیقت وقتی متوجه شدم مقام معظم رهبری کتاب را خوانده‌اند و از آن خوش‌شان آمده است، خلوت خاصی برایم پیش آمد و خستگی‌ام در رفت. تابید اقا برایم افتخار بزرگی بود و فکر کردم بزرگ‌ترین جایزه ممکن را با نگاه ایشان گرفتم.

■ آقا به شما توصیه و اشاره خاصی درباره نگارش کتاب هم صورت دادند؟

وقتی ایشان سوال کردند آیا نویسنده کتاب هم در جمع حضور دارد؟ بنده بلند شدم و خدمت‌شان عرض ادب و احترام کردم. ایشان هم لطف کردند از بنده تشکر کردند و خسته نباشید گفتند. از کتاب تعریف کردند و عنوان

داشتمند نیمی از ارزش شهیدان مدیون همسران و مادران آنهاست و این جملات برای بنده و دیگر افراد حاضر آموزنده بود. جلسه پر پرکت و ارزشمندی بود و من در تمام لحظات آن دیدار فکر می‌کردم روح قدم‌خیر خانم هم حضور دارد و او هم از اتفاق رخ‌داده خوشحال است. خوشبختانه تلاش‌های همه ما برای شکل‌گیری خاطرات در کتاب «دختر شینا» با اظهار علاقه اقا و تقویت رخ داده به ثمر نشست و نشان داد نقش بانوان مومن کشورمان در طول تاریخ این سرزمین و در دوران دفاع‌مقدس چقدر ارزشمند و قابل ستایش است.

■ قصه «دختر شینا» در صورت زنده ماندن قدم‌خیر محمدی کنعان تا کجایی توانست ادامه داشته باشد؟ فکر می‌کنم همچنان قصه «دختر شینا» ما ادامه خواهد داشت. در روز اولی که دنبال ثبت خاطرات این زن مقاوم و صبور رفتم، تصمیمی قانع‌گرفته بودم کار خوب و ارزشمندی را به سرانجام برسانم و در این مسیر تمام توان و دانشم را به کار بستم تا اثری فاخر را به جا بگذارم. در آن دوران به دلیل شرایط بیماری و وخیم شدن حال قدم‌خیر خانم موقعیتی برای ثبت ادامه زندگی وی وجود نداشت و چه بسا اگر زمان و فرصت مناسبی پیش می‌آمد می‌توانستم ادامه زندگی خانم محمدی کنعان پس از شهادت همسرشان را هم به نگارش درآورم.

■ در این ایام با توجه به استقبال قابل‌توجه از کتاب «دختر شینا» علاقه‌مند شدید به ثبت خاطرات دیگر زنان عرصه مقاومت بپردازید؟

بله! پس از «دختر شینا» به نگارش خاطرات زهرا پناهی‌روا، همسر سردار شهید علی چیت‌سازیان از افتخارات این سرزمین پرداختم که در دست انتشار است و امیدوارم در نمایشگاه کتاب سال ۹۵ به دست مخاطبان برسد. شهید چیت‌سازیان انسانی نمونه بود که می‌تواند الگوی مناسبی برای جوانان باشد. هدفم در آینده است که با اتفاقات خوب رخ‌داده برای کتاب «دختر شینا» به انتشار خاطرات دیگر زنان صبور و مقاوم دفاع‌مقدس بپردازم و عزم خود را جزم کردم تا با تاکید مقام معظم رهبری درباره توجه به زندگی همسران و مادران شهدا به این مساله بپردازم و امیدوارم فرصت مناسبی برای به سرانجام رساندن این خاطرات داشته باشم، چرا که رسالت ما نویسندگان، نگارش زندگی قهرمانان شهید و زنان مقاوم انقلاب اسلامی است تا ارزش‌های والای این افراد در جامعه فرواموش نشود.

■ ■ ■

«دختر شینا» و تأملی در باب روایت‌های زنانه از جنگ

تعظیم گلوله به زندگی

■ محمدصادق علیزاده

در تمام لحظاتی به تصویر بکشد که حاج ستار در جبهه است و او باید به تنهایی رنج بار مشکلات و اداره زندگی با ۵ بچه قدم و نیم‌قد را به دوش بکشد. در نهایت هم گویی پایانی بر این تنهایی‌ها نبود. حاج ستار به شهادت رسید و او بچه‌ها را برای همیشه تنها گذاشت. داستان «دختر شینا» نه جنگ که زندگی در متن جنگ است. شرح ثایه‌های پر رنج قدم‌خیر برای ساختن زندگی خود و فرزندانش زیر سایه خشونت‌آمیز و سخت جنگ است و توپ و تانک و گلوله. در این میان اما عاقبت دست بالا قدم‌خیر است و روح بلند انسان‌هایی که هنرشان، ساختن زندگی است. انسان‌هایی که روح و شخصیت‌شان بسط پیدا می‌کند و آرام آرام حجم‌های انسانی اطراف‌شان را فرا می‌گیرند و در خود حل می‌کنند. سنگین شدن سایه جنگ هنر این انسان‌ها را در خلق زندگی و معنا بیشتر به رخ می‌کشد و اهمیت روایت‌های زنانه از جنگ دقیقاً به همین علت، مضاعف می‌شود. روایت‌های زنانه از جنگ، بیش از آنکه روایت جنگ باشند، روایت انسان‌های زندگی‌سازند. پیش‌تر در همین روزنامه در باب «من زنده‌ام» نگاشته بودم که روایت‌هایی از این دست ۲ صفحه دارند. صفحه‌ای که درد است و رنج و مصیبت و صفح‌های که شکوه، عظمت،

رویدادها

انتشار «خاطرات جبهه» مقام معظم رهبری

انتشارات صهبا ۲ درس گفتار جدید را در روزهای پایانی سال ۹۴ منتشر کرد که یکی از آنها به خاطرات مقام معظم رهبری از آزادسازی سوسنگرد اختصاص دارد. کتاب «خاطرات جبهه ۹۱» دربرگیرنده خاطرات مربوط به آزادسازی سوسنگرد و نامه مهم آیت‌الله خامنه‌ای در آن زمان است که از بیانات ایشان استخراج و منتشر شده است. این اثر یازدهمین عنوان از درس گفتارهایی است که انتشارات صهبا درباره مقام معظم رهبری منتشر کرده است. در ۲۸ شهریور ۱۳۶۳ به مناسبت هفده دفاع مقدس و چهارمین سالگرد آغاز جنگ تحمیلی، شبکه دوم سیما مصاحبه‌ای با آیت‌الله خامنه‌ای انجام می‌دهد که در آن، خاطرات جذاب و نکته‌داری از ماه‌های آغازین جنگ، از جمله ماجرای نامه تاریخی معظله در شب ۲۶ آبان و شکست حصر سوسنگرد، بیان می‌شود. اثر حاضر حاصل مصاحبه ایشان با شبکه دوم سیماست. قرار است عناوین دیگری نیز از خاطرات ایشان در همین قالب به چاپ برسند. اثر دیگری که صهبا در این مجموعه به چاپ رسانده، به بیانات مقام معظم رهبری درباره شهریار اختصاص دارد که کمتر رسانه‌ای شده است. همچنین در کنار روایت ارتباطات استاد با آیت‌الله خامنه‌ای، سخنرانی‌ها و پیام‌های اصلی معظله درباره ایشان، شامل سخنرانی در ۱۳۶۶/۴/۱۱، ۱۳۷۱/۹/۱۱ و ۱۳۸۵/۲/۲۶ و پیام تسلیت آمده است. ضمیمه گفتار، بخشی از اشعار شهریار است که با دستخط خود نوشته و تقدیم آیت‌الله خامنه‌ای کرده است.

■ ■ ■

«هاشمی‌ها» از نگاه دهنمکی

مسعود دهنمکی کارگردان سینما در اینستاگرام خود با انتقاد از دیدگاه‌های هاشمی‌فرهنگی اسلام کرد شاید فیلم «هاشمی‌ها» را بسازد. در بخشی از مطلب مسعود دهنمکی که این روزها در شبکه‌های مجازی با انتشار مطالبی فعال شده آمده است: «این بازیگری یک «نبدباز سیاسی» است که فلش چپ می‌زند و به راست می‌پیچد و بالعکس؛ زیرا این‌ها زنانه و مردانه نیست، او با خودش است و بقیه ایرانیان درست مثل دهه ۶۰ که دوران شوک خوردن ملت بود او دنبال گفتمان بود و «جنگ جنگ تا یک پیروزی» استراتژی‌اش و امروز که سایه موشک‌ها و تحریم‌ها و تهدیدات هسته‌ای بالای سر ملت است این بازیگر دنبال گفتمان با دشمن است و موشک‌ها را توهم می‌پندارد؛ ولی آقا کش این بازیگر سیاست و ماهه‌ای از این دست، این موقع که در اوج قدرت بودند به جای بستن ذهن منتقدان و سر داده شدن شعار «مخالف هاشمی دشمن پیغمبر است» دست‌شان به توثیق می‌رفت و می‌نوشتند اشدا علی‌الکفار رحما بینهم. راستی آقای هاشمی! سال ۷۰ را به خاطر دارید؟ صف اول نماز جمعه، وقتی به جای تملق‌های همیشه‌گی بر می‌خیزد، من شعار اصلاح وضعیت فرهنگی را دادم دولت شما در همان سلولی که شما را در توحید بازجویی کردند چطور با من گفتمان کرد؟ البته نه فقط با من! اگر رفتار متکبران دولت شما در دهه ۷۰ نبود چرخه قدرت و تقد ساختارها طبیعی پیش می‌رفت و جای شاک و منتشر شدن عوض نمی‌شد. اما مطمئناً تاریخ در توثیق خلاصه نمی‌شود. شاید با ساخت این فیلم جوانان خوش‌قلب کشورم بفهمند نباید بازیچه کسانی شد که هم از دیوار لاته جلو می‌روند و هم پایش بیفتد سر زیر آب می‌کنند و شهید می‌سازند و هم نقش معلم دم‌وکراسی و مدارا می‌شوند. اگر فیلم هاشمی‌ها را بسازم شاید دیگر نیازی به ساخت فیلمی تاریخی برای ترسیم انحراف خاص و شکل‌گیری عاشورای سال ۶۱ هجری نخواهیم داشت چون دوران ما پر شده از کسانی که نقش آقاها و آقا‌زاده‌های صدر اسلام را بازی می‌کنند.»

■ ■ ■

انتخاب مدیر کل دفتر موسیقی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با صدور حکمی فرزند طالبی را به‌عنوان مدیر کل دفتر موسیقی وزارت ارشاد منصوب کرد. در بخشی از حکم علی جنتی خطاب به فرزند طالبی، امید رفته است و بی تعامل سازنده با اهالی هنر نسبت به توسعه و ارتقا و گسترش ظرفیت‌های موسیقی سنتی و موسیقی نوآبی، بهره‌گیری از هنر موسیقی در دبیلیماسی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، حمایت از تنوع و تکثر در تولید و عرضه موسیقی و گسترش ظرفیت‌های موسیقی ایران، موفق و موید باشد.